

ZNOVU OBJEVUJEME KŘEST

Námět pro postní dobu s dětmi v roce 2011

Základním motivem pro letošní postní dobu je KŘEST. Příprava na obnovu křtu je sice v postní době aktuální každoročně, ale pro rok 2011 toto téma navíc speciálně vybrali naši biskupové jako součást tříleté přípravy na 1150. výročí příchodu svatých Cyrila a Metoděje na Moravu.

Cíl: Smyslem tohoto námětu je prožít ve farnosti společně s dětmi postní dobu jako příležitost k tomu, abychom znovu objevili dar křtu, jeho velikost a krásu, abychom si uvědomili, že skrze křest patříme do velké rodiny Božích dětí a máme vydávat radostné svědectví o své víře.

Způsob provedení: Každou postní neděli liturgického cyklu A vezmeme jeden symbol, který může souviset jak s nedělním evangeliem, tak s tématem křtu. Skrze tyto symboly si „zopakujeme“, co všechno křest znamená, a jednoduché motto nám připomene, o čem jsme mluvili. Téma se nemusí probírat v neděli, ale během týdne při bohoslužbě s dětmi.

Po celou dobu nám bude na nástěnce vznikat obraz, který budeme postupně dotvářet přidáváním symbolů a textů. Výsledek bude asi takový jako nákras vpravo.

Připravíme velký panel nebo nástěnkou. Jako podklad použijeme bílý papír. Uprostřed panelu je velký kříž z šesti jednobarevných čtverců, např. žlutých, nebo kříž vystřihneme z tapety s motivem dřeva. Ve středu kříže je obraz Ježíše Krista. Ježíšovu tvář nakreslíme, nebo použijeme nějakou pěknou ikonu. Ježíš je tedy středem, k němuž vše směřuje. Do zbylých pěti čtverců kříže budeme postupně doplňovat symboly pro jednotlivé týdny postní doby. Pět nedělí (týdnů) – pět etap k tomu, abychom znovu objevili svůj křest a připravili se na Velikonoce.

Do šesti bílých čtverců kolem kříže dolepují děti každý týden kapky „vody“ či vlnky. Vlnku dostanou po mši svaté. Papír A4 plný vlnek je ke stažení na našich stránkách <<http://www.biskupstvi.cz/kc>>

v rubrice <Pomůcky> – ikona <Postní doba>. Soubor si můžete vytisknout a vlnky vystřihnout. Doporučujeme udělat vlnky nejméně ze tří odstínů modré, bude to vypadat lépe než z jednoho. Voda sestávající z jednotlivých vlnek (kapek) může být také jakýmsi symbolem společenství církve, do něhož všichni pokřtěni patří.

Shrnutí pomůcek: Na každý týden tedy potřebujeme

- pro každé dítě jednu „vlnku“ nebo kapku (k dolepení do čtverců kolem kříže);

ZNOVU OBJEVUJEME KŘEST postní doba 2011		
	 Věřím v Boha	
 Jsem Boží dítě		 Mám nový život
	 Ježíš je mým světlem	
	 Duch Svatý mi dává sílu	

- nakreslený a vystřížený symbol (Bible, rouška, džbán, svíce, olej);
- motto pro daný týden;
- předmět, který si děti odnesou domů a bude spojen s připomínkou tématu a úkolem.

1. týden postní – symbol BIBLE

Motto: VĚŘÍM V BOHA

Pomůcky: Nakreslený symbol – BIBLE, motto týdne napsané na proužku papíru, pro každé dítě „vlnku vody“ z papíru a malý kamínek.

Podnět k promluvě: Na začátku svého veřejného působení byl Pán Ježíš pokřtěn v Jordánu. Z nebe se ozval hlas: „To je můj milovaný Syn, v něm mám zalíbení.“ Potom byl Ježíš Duchem vyveden na poušť, kde se čtyřicet dní postil a modlil. Když k němu přišel ďábel a pokoušel ho, měl Ježíš sílu odolat mu a jeho pokušení nepodlehli (na rozdíl od prvních lidí, jak jsme to slyšeli v 1. čtení). Jak se Ježíš připravoval na boj s pokušením? Modlitbou a postem. Nespolehal se na své síly, ale zcela důvěřoval svému nebeskému Otci a opíral se o slova Písma (*srov. Mt 4,1-11*).

Stojíme na začátku postní doby. Po celou dobu si budeme připomínat svůj křest. Budeme znovu objevovat, co pro nás křest znamená a jak velkým darem je. O Velikonocích pak znovu obnovíme svůj křestní slib. Stejně jako Ježíš, také my jsme se stali při křtu „milovanými Božími dětmi“. Bůh při křtu každému říká: „Mám tě rád a nikdy tě neopustím!“ To, jak nás má Bůh rád, vyjadřuje znamení kříže (vidíme ho na plakátu). Kříž je tedy základním znamením křesťana.

Do prvního čtverečku upevníme symbol BIBLE. Zřeknout se hříchu a odevzdat se Bohu (vyznat svou víru v Ježíše Krista), to je základním obsahem křestního slibu. Proto si pod Bibli připevníme nápis VĚŘÍM V BOHA. Pokřtěn může být jen ten, kdo věří, nebo ten, za koho se dospělí (rodiče) zaručí, že ho ve víře vychovají (v případě křtu malého dítěte). Písmo svaté – Bible – je pro nás světlem na cestě víry. V Písmu k nám hovoří sám Bůh a skrze Písmo ho poznáváme.

Předmět a úkol: Odnese si kamínek (jakoby z pouště), abychom dokázali překonávat pokušení a tím vyjádřili svou víru a důvěru v Boha. Kamínek je symbolem něčeho těžkého, tvrdého. Během týdne si něco odřekneme, protože když se s Boží pomocí naučíme ovládat sami sebe, budeme umět přemáhat zlo a konat dobro.

2. týden postní – symbol KŘESTNÍ ROUŠKA (křestní šat)

Motto: JSEM BOŽÍ DÍTĚ

Pomůcky: Obrázek křestní roušky či bílého šatu, motto pro daný týden, pro každé dítě bílá sužka a jako každý týden papírová „vlnka vody“.

Podnět k promluvě: O druhé postní neděli slyšíme evangelium o Ježíšově proměně (srov. Mt 17,1-9). Ježíš vzal s sebou Petra, Jakuba a Jana a vyvedl je na vysokou horu, aby byli sami. A byl před nimi proměněn: jeho tvář zazářila jako slunce a jeho oděv zbělel jako světlo.

Při křtu dochází také k velké proměně. Na znamení toho dostává pokřtěný jako symbol KŘESTNÍ ROUŠKU – symbol umístíme na nástěnku. Bývá to obvykle bílý pruh látky, který může být různě ozdoben. Na roušce často bývá vyšit nějaký nápis, např. *Jsem dítě Boží*, nebo také jméno pokřtěného, datum a místo křtu. Bílé roucho při křtu

symbolizuje křestní nevinnost pokřtěného (čistotu duše), který na sebe „oblékl Krista“. Bílé roucho také připomíná zmrtvýchvstalého Krista, protože pro novokřtěnce začíná nový život. Dospělí mohou mít místo roušky i celý bílý oděv. Od pradáвна se dospělí křtili o velikonoční vigílii a bílý oděv odkládali až týden po slavnosti Zmrtvýchvstání. Proto se této neděli říká „bílá“.

Předmět a úkol: Každé dítě dostane bílou stužku na připomínku křestní roušky a křestní důstojnosti. Kněz (katecheta) při předávání říká např.: *Oblečte se v Krista a radujte se z toho, že jste Boží děti.* (Úkol: Příště si přinést malou lahvičku na vodu, např. od léků.)

3. týden postní – symbol VODA (džbán s vodou)

Motto: MÁM NOVÝ ŽIVOT

Pomůcky: Obrázek džbánu s vodou, motto na proužku papíru, svěcená voda a jako každý týden papírová „vlnka vody“.

Podnět k promluvě: O třetí postní neděli se nám Ježíš představuje jako ten, kdo má „živou vodu“. Ježíš se setkává u Jakubovy studny se Samaritánkou. Říká jí, že „kdo se napije vody, kterou mu dá on, nebude žíznit navěky. Voda, kterou mu Ježíš dá, se v něm stane pramenem vody tryskající do života věčného“ (srov. Jan 4,5-42).

Dnes si na nástěnku připevníme symbol VODY (džbán s vodou). Bez vody není života. Voda je pro člověka i pro přírodu drahocenná a není ničím nahraditelná. Voda tiší žízeň a omývá od nečistoty. Voda je hlavním symbolem křtu. Křestní pramen je pramenem Boží lásky, který nikdy nevyschne, i když naše lidská láska slábne. Křestní voda nás obmývá od hříchů osobních i od hříchů „dědičného“. Člověk může začít nový život. Křestní voda omývá všechno, co zakaluje Boží obraz v nás.

Při křtu kněz třikrát nalije dítěti na hlavu vodu a říká: „... (jméno křtěného), já tě křtím ve jménu Otce i Syna i Ducha Svatého.“ Těmito slovy je člověk přijat do společenství církve, dostává nový život a stává se navždy milovaným Božím dítětem.

Předmět a úkol: V malé lahvičce si odnese trochu svěcené vody, kterou si doma můžeme dát do domácí kroupky. Pokud nemáme kroupku, dáme ji do malé misky, kterou umístíme u vchodu. Pokaždé, když odcházíme z domu nebo se domů vracíme, můžeme namočit ruku do kroupky a udělat kříž. Připomeneme si tak svůj křest. Když člověk odchází z domu a žehná se svěcenou vodou, vyjadřuje tím naději, že Boží pomoc a požehnání bude po celý den s ním. Když se člověk potom zase vrací domů a opět se přezehná svěcenou vodou, chce jakoby očistit všechnu špínu, která na něm ulpěla venku. Domov se tak stává odleskem chrámu. Není to pouze můj dům, ale také dům Hospodinův, kde s námi přebývá dobrý Bůh. Do tohoto domu chci vstoupit očistěn od toho, co mě během dne poskvnilo.

4. týden postní – symbol SVÍČE

Motto: JEŽÍŠ JE MÝM SVĚTLEM

Pomůcky: Obrázek svíce, motto na týden, pro každé dítě malá svíčka a jako každý týden papírová „vlnku vody“.

Podnět k promluvě: O čtvrté postní neděli slyšíme evangelium o uzdravení slepého od narození. Ježíš uzdravuje slepého a chce uzdravit i nás. „Přišel jsem, aby ti, kdo nevidí, viděli...“ (srov. Jan 9,1-41).

Dnešním symbolem je SVÍČE. Hořící svíce šíří světlo a teplo. Je symbolem toho, že člověku se při křtu otevírají oči – vidí Boží lásku a dobrotu. Každý pokřtěný může přispět k tomu, aby svět kolem nás byl prozářenější a přívětivější. Má vnášet Kristovo světlo všude tam, kde žije, a do všeho, co dělá.

Při křtu se křestní svíce zapálí od paškálu, který symbolizuje Ježíše Krista. Kněz přítom říká rodičům (pokud se křtí malé dítě), že mají v dítěti světlo Kristovo opatrovat. Kněz se modlí, aby nově pokřtěné dítě chodilo ve světle Kristově a žilo z víry až do konce života, aby jednou mohlo vejít do Božího království.

Předmět a úkol: Děti dostanou malou bílou svíci. Svíce se postupně zapálí od paškálu. Děti svíci dostávají např. se slovy: „Ježíš ať je tvým světlem!“

5. týden postní – symbol OLEJ

Motto: DUCH SVATÝ MI DÁVÁ SÍLU

Pomůcky: Obrázek oleje, motto na týden, na ukázkou přinést nádobku s křížem a jako každý týden rozdat každému dítěti papírovou „vlnku vody“.

Podnět k promluvě: O páté postní neděli slyšíme evangelium o vzkříšení Lazara (srov. Jan 11,1-45). Lazar byl v hrobě už čtvrtý den, přesto ho Ježíš vzkřísil a daroval mu nový život. Ježíš o sobě říká: „Já jsem vzkříšení a život. Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít, a žádný, kdo žije a věří ve mne, neumře navěky“ (srov. Jan 11,25-26).

Dnešní symbol, který patří ke křtu, je OLEJ. Pomazání olejem má svůj základ v Bibli. Olej je tam symbolem blahobytu, přízně, hodnoty a úcty, ale také léčí rány a uzdravuje. Olejem se při křtu maže křtěnec obvykle dvakrát. Poprvé na začátku obřadu, kdy mazání olejem katechumenů vyjadřuje sílu osvobodit se od zla. „Olej, kterým tě mažu, je znamením síly. Tvou silou ať je Kristus, náš Pán a Spasitel!“ Podruhé je člověk pomazán křížem (olej smíšený s vonným balzámem) po křtu jako výraz toho, že se nově pokřtěný stává „knězem, prorokem a králem“. Přijímá výsadu a závazek všeobecného kněžství. Pokřtěný se stává knězem – má bezprostřední přístup k Bohu. Stává se prorokem – tím, kdo je pověřen mluvit o Boží lásce. A stává se králem – tj. svobodným člověkem s královskou důstojností, s důstojností Božího dítěte.

Předmět a úkol: Děti si mohou zblízka prohlédnout a přivonět k nádobce s křížem. Mohou se těšit na svátost biřmování, kdy budou tímto křížem pomazáni na čele na znamení přijetí síly Ducha Svatého.

Děti mohou po mši svaté ještě dostat kartičku „Křest“ (viz <krest_karticka_2011.pdf>). Jejich úkolem je do Velikonoc zjistit a doplnit všechny údaje o svém křtu a vyplněnou kartičku v určený termín přinést do kostela (přidáme např. na nástěnku). Děti i rodiče jsou pozváni na velikonoční vigilii k obnově křestních slibů.

Vydává Diecézní katechetické centrum Biskupství brněnského
jako přílohu Katechetického věstníku č. 6/2010-11, únor 2011.

Použitá literatura: Křestní obřady. – Uvedení do křesťanského života. – Anselm Grün: Křest. Vyd. KNA, 2009. – Znovuzrození z vody a z Ducha. Paulínky, 2009. –

Tento text, kartičky o křtu a obrázky symbolů pro jednotlivé postní týdny naleznete také na <<http://www.biskupstvi.cz/kc>> v rubrice <Pomůcky> – ikona <Postní doba>.